

forum for
natur og
friluftsliv
Nordland

Fauske, 9. april, 2014

Ballangen kommune
Rådhusveien 1, 8540 Ballangen
E-post: post@ballangen.kommune.no

Høringsuttalelse til tredje gangs høring av kommuneplanens arealdel 2010 – 2020, smolt- og vannkraftanlegg Forså.

Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland, FNF Nordland, er et nettverk for 14 natur- og friluftslivsorganisasjoner i Nordland, med til sammen over 22 000 medlemskap. FNF Nordland arbeider for å sette friluftslivet og dets behov på dagsorden og øke bevisstheten om helse og livskvalitet samt viktigheten av å ta vare på naturen og miljøet rundt oss. FNF Nordland arbeider også for å sikre arealer for et aktivt friluftsliv. De frivillige natur- og friluftslivsorganisasjonene er med sin demokratiske styreform og åpne medlemsadgang et talerør for de store grupper av allemannsrettighetshavere i norsk utmark.

Uttalelsen er utarbeidet i nært samarbeid med Naturvernforbundet i Nordland.

Viser til kommuneplanens arealdel 2010 - 2020 – tredje gangs høring av smolt og vannkraftanlegg Forså. Høringsfrist 10. april 2014.

Det foreslås at eksisterende LNFR-a) – område på Forså omgjøres til næringsformål. Arealet benyttes til smoltproduksjon og vannkraftproduksjon av Ballangen Sjøfarm AS og Ballangen Energi AS. Det er ønskelig med en kai nedenfor smoltanlegget.

FNF Nordland har følgende innspill til høringen

FNF Nordland har mottatt bekymrede meldinger fra vårt nettverk i Ofoten om at den samlede belastningen på vassdragsnaturen er å betrakte som stor og at det er på høy tid å sette på bremsene når det kommer til vassdragsinngrep. Foruten at fossefall og landemerker, opplevelsesverdier og vassdragstilknyttet flora og fauna har gått tapt, har også fraføring av vann og liten vannføring ført til store begrensninger for oppgang av fisk til gyteområder.

Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland

Storgt. 39, 8200 Fauske

Tlf: 908 06 146

www.fnf-nett.no/nordland

nordland@fnf-nett.no

Medlemmer i FNF Nordland: Turistforeningene i Nordland, KFUM/ KFUK Speidere på Helgeland, Norges speiderforbund i Salten, Norges Jeger og Fiskeforbund Nordland, Nordland Orienteringskrets, 4H Nordland, Naturvernforbundet i Nordland, NOF Nordland, Syklistenes Landsforening Bodø, Salten Naturlag, Leknes Padleklubb, Polarsirkelen Friluftsråd, Ofoten Friluftsråd, Vesterålen Friluftsråd

Dette kommer blant annet frem i tiltaksanalysen for Ofotfjorden vannområde der vannkraftutbygging er den alvorligste miljøutfordringen.

Viktige natur- og friluftslivsområder som danner grunnlag for natur- og opplevelseskvaliteter og økosystemtjenester, må tas vare på. Ballangen kommune som ansvarlig forvalter av arealene må ta hensyn til dette i sin planlegging for en bærekraftig utvikling. En arealpolitikk som har til hensikt å legge til rette for enda mer fysiske inngrep i vassdragsnaturen og som forringer lett tilgjengelige friluftslivsområder er svært uheldig.

Det er fra før av to kraftstasjoner i øvre deler av vassdraget, i tillegg er Røvatn kraftverk inne til behandling hos NVE. Den samlede belastningen på vassdragsnaturen å betrakte som stor. Å legge til rette for smoltanlegg og kraftproduksjon ved Forså vil medføre et større arealbeslag og være til hinder for allmenn ferdsel og friluftsliv. Et smoltanlegg plassert ved fossen, kraftstasjon, turbinstøy, utløpsrør og nødvendige bygg og installasjoner vil følgelig gi området et tydelig preg som industriområde. Når natur- og opplevelseskvalitetene er borte vil ikke området være egnet for utøvelse av friluftsliv. FNF Nordland mener forslaget om en omdisponering av området til næringsformål fratrar mange et viktig friluftslivsområde, sportsfiskere vil miste en unik fiskeplass og redusere viktige opplevelseskvaliteter. Samfunnsnyttene av slike områder er stor i forhold til fysisk aktivitet og folkehelse, fritidstilbud, turisme med mer. Ballangen kommune må ta høyde for dette i arealdisponeringene.

I høringen vises det til en konsekvensutredning, en konsekvensutredning som er stort sett er en oppsummering med verdisetting. Hovedmålet med en konsekvensutredning er å framskaffe et godt vurderings- og beslutningsgrunnlag. Men utredningene innehar vesentlige mangler på tema friluftsliv og natur og miljø. Vi kan heller ikke se at prinsippene i Naturmangfoldloven er lagt til grunn.

I utredningen står det at Forsåelva har en livskraftig laksebestand, i tillegg er det registrert en populasjon av den sårbare elvemuslingen. Disse artene indikerer at de økologiske forholdene er gode, men samtidig sårbare for påvirkninger. At det er ei ”menneskeskapt lakseelv” er ikke av betydning da det alltid er eksisterende forhold og kunnskap om naturmangfoldet og økosystemer som gjelder.

Tiltakshaver viser til at elvemusling ikke ble påvist i undersøkelsene og *anser* tidligere registreringer som udatert. FNF Nordland er kritisk til denne tilnærmingen og at vedlagt konsekvensutredning innehar mangler av vesentlig karakter på tema natur, miljø og friluftsliv. FNF Nordland viser blant annet til at det er registrert elvemusling i Forsåelva senest i høsten 2013 (Sommerset & Vistnes 2013), og at fiskere får ål på kroken at det sannsynligvis er en bestand i Forsåvassdraget og Forsåvatnet.

Planleggingen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale interesser. Anadrom fisk og elvemusling og dens bestandsstatus og sårbarhet er i høyeste grad av nasjonal interesse. Forsåelva er også et lett tilgjengelig og attraktiv friluftslivsområde for lokalbefolkningen og for sportsfiskere. FNF Nordland mener at lett tilgjengelige friluftslivsområder må tas vare på, og at det burde være av betydning for Ballangen kommune at områdets rekreasjonsverdi og kvaliteter opprettholdes for innbyggere og fremtidige generasjoner. Vi finner ikke at det er gjort vurderinger eller om det er dokumentert om anlegget kan lokaliseres andre steder i kommunen og regionen.

FNF Nordland mener friluftslivet, sportsfiskere, naturmangfoldet, herunder laks og elvemusling, og fossen som opplevelsesverdi og landemerke er av en så stor betydning at vi ikke kan være enig i utredningens følgende vurdering: *”konfliktnivået ansees som meget lavt og kan elimineres ved fornuftig planlegging og opplegg”*.

FNF Nordland vil til slutt og som en tilleggsopplysning, vise til at vassdragsmyndigheten i Norge (NVE) ytterst sjelden tillater vassdragsinngrep i anadrome vassdrag/elvestrekninger eller i vassdrag med lokaliteter av elvemusling (iht. [OEDs retningslinjer](#)). Vi finner ingen vedlagt detaljerte planer for planlagt kraftverk og kan heller ikke se at det foreligger konsesjonssøknad. Vannkraftprosjekter som skal behandles etter vannressursloven og av NVE, må ha søknad inne til behandling fordi det er av betydning for lønnsomheten, jf. elsertifikat/subsidier og brev fra NVE datert 21.3.2012; *”For at vedtak om konsesjon skal kunne foreligge innen 2017, bør konsesjonssøknad foreligge så tidlig som mulig, og helst før 1.1.2013.”* - [link](#).

For FNF Nordland

Erling Solvang
Styreleder

Gisle Sæterhaug
Daglig leder

Kopi til

Nordland fylkeskommune, Plan og miljø
Fylkesmannen i Nordland, Miljøvernavdelingen
Reindriftsforvaltningen i Nordland
Friluftslivets fellesorganisasjon

